

Tenk deg en verden uten standarder! E-business i en global verden

Kommentarartikkel 24.8. 2009

Tenk deg en verden uten standarder. Det ville være som å bo på en øy kun befolket av dine egne slektninger, og alt du visste hadde du lært av dine forfedre – basert på muntlig overføring.

Thomas Hylland Eriksen har skrevet en meget interessant bok om ”*Globalisering – noen nøkkelbegreper*” (Universitetsforlaget 2008). I to kapitler om ”Standardisering” og om ”Sammenveving” drøfter han standardiseringens betydning for økonomisk vekst.

Han peker på at forutsetningen for økonomisk vekst gjennom alle tider har vært basert på standarder eller standardisering: måleenheter, penger, banksystemer, utdanning, språk, telekommunikasjon, industriproduksjon, etc. ”*En verden av standardisering er på mange måter en verden av fellesnevner og brohoder for kommunikasjon*”, sier han.

Nå er det ikke slik at standardisering fører til at en standard – ett språk, en valuta, etc – blir den dominerende, men at det finnes ”vekslingsenheter” som konverterer eller oversetter mellom ulike ”standarder”, enten det er måleenheter, valuta eller annet.

Det er heller ikke slik at global standardisering fører at lokale verdier og særtrekk ødelegges. Tvert om snakkes det om *glokalisering*, fremfor *globalisering*, dvs. standarder springer ut av lokale behov, eller tilpasses lokale særtrekk.

Et av de mest sentrale standardiseringstrekk innenfor IT-området de seneste årene, er utbredelsen av *Internett*. Internett er som kommunikasjonsplattform en global standard. Vi kan nå alle over hele kloden. Men samtidig er Internett en plattform for dyrking både av det globale og det lokale, enten i form av sosiale nettverk, eller forretningsmessige applikasjoner. Man kan vel også si at Internett – på godt og vondt – også bidrar til å fremme globale verdier – så som utbredelse av menneskerettigheter, eller kunnskap om popstjerners misbruk av medisiner.

Thomas Hylland Eriksen viser til at det foreligger mye forskning på verdien av standarder – hvordan dette forenkler hverdagen og forretningslivet, og skaper økonomisk vekst. Men det er på ett område forskningen på betydningen av standarder ikke har kommet langt – nemlig IKT-standarder. Samtidig er det på dette området den største effekten ligger. Vi kan bare ta et enkelt eksempel på ”*pengeoverføringer*” og ”*mobiltelefoni*”; standardiseringen innenfor begge disse områdene (forretningstransaksjoner kombinert med telekommunikasjon) gjør tilværelsen lettere for alle. *Sømløs elektronisk formidling* er her det sentrale.

Hylland Eriksen skriver at verden blir stadig mer ”sammenvevet” gjennom handelsvirksomhet, og at dette gjelder både små og store bedrifter, nasjonale, transnasjonale og internasjonale bedrift, men utviklingen ikke går like hurtig når det gjelder teknologisk sammenveving og elektronisk samhandling. Og til tross for at teknologi i vid forstand i århundrer har vært den viktigste driver for samfunnsutvikling og grenseoverskridende handel.

Ut i fra NorStellas perspektiv - som jobber med utbredelse og bruk av standarder for elektronisk samhandling – vet vi at dette både er viktig og gir verdi:

- Standard efaktura (NESUBL) sparer offentlig sektor og næringsliv for milliarder
- Standardiserte XML-meldinger i europeisk sjøtransport (ShortseaXML) reduserer de administrative kostnadene hos den enkelte deltager med 20 – 30%
- Standardiserte tolldeklaringspapirer – også elektronisk – sparer transportører og vareeiere for milliarder etc.

For bare å nevne noen eksempler. For ikke å snakke om at elektronisk meldingsformidling sparer miljøet for store forurensende utslipp i forhold til å bruke papir.

Men hva er da årsaken til at bruk av samhandlingsteknologier ikke har større utbredelse? Svaret er rett og slett at selvstendige forretningspartnere må samarbeide og samhandle bedre. Bruk av teknologi kan gi større verdi for helheten, men det kan også gi konkurransevridning mellom partene.

NorStellas misjon er ikke bare å peke på verdien av bruk av samhandlingsteknologi, men også å skape arenaer for bedre forståelse av verdien av denne samhandlingen, enten i form av faggrupper, åpne diskusjoner eller konkrete samhandlingsprosjekter.

Tenk deg en verden uten standarder. Den økonomiske utvikling vil stoppe opp.

Tenk deg en verden uten organisasjoner som NorStella. Samhandlingen stopper opp.

Arild Haraldsen

_n